

I. COMMISSIE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

SAMENSTELLING EN WERKING

In 2024 is de samenstelling van de CWI slechts beperkt gewijzigd. Hennie De Schepper (Fac Ingenieurswetenschappen en Architectuur) heeft haar mandaat neergelegd en werd vervangen door haar collega Heidi Steendam, die ook als postdoc werkzaam is bij IMEC. Er zijn geen wijzigingen doorgevoerd mbt de dagdagelijkse werking van de CWI.

De plenaire vergadering is doorgegaan op 20 december 2024. De voorzitter, Freddy Mortier heeft een overzicht gegeven van de dossiers van het voorbije jaar. Er was vooral interactie mbt de feedback van betrokkenen bij het verloop van de hoorzittingen en de impact van de juridisering van specifieke cases. Een optimalisering van de procedure wordt in overweging genomen in functie van deze bekommernissen, waarbij ook een sectie met nazorg zou kunnen opgenomen worden.

De vergadering werd afgesloten met een lezing door Bert Seghers, secretaris van de VCWI; 'Praktijk ervaringen van en met de VCWI'. Deze lezing werd ook opengesteld voor de UGent facultaire wetenschappelijke aanspreekpunten. Er was bijzondere aandacht voor de gebruikte analysemethodiek bij een grote dataset bij een van de cases. Ook de bewustmaking voor en de nood aan kritische zin voor het tijdig identificeren van fraude en / of paper mill activiteiten bij het aangaan van nieuwe samenwerkingen werd besproken.

AANTAL EN TYPE MELDINGEN

In de loop van 2024 is nog één langlopend onderzoek opgestart in 2022 afgerond. De melder heeft een 2de advies bij de VCWI aangevraagd. De VCWI heeft extra analyses uitgevoerd en het advies van de CWI bevestigd.

Zes van de zeven nog niet afgeronde dossiers opgestart in 2023 werden in 2024 afgerond. De doorlooptijd varieerde tussen 3 en 12 maanden. Eén dossier (anonieme melding van vervalsing) werd stopgezet door gebrek aan bewijzen. De vermeende feiten zouden zich 10 jaar geleden hebben voorgedaan en de originele datafiles waren niet meer beschikbaar voor verificatie. Voor een dossier dat werd heropend op vraag van de tuchtraad, heeft de betrokkene beroep aangetekend bij de Raad van State. Het auditoraatverslag adviseerde om het beroep te verwerpen. Maar na de uitspraak van de tuchtraad in maart 2025 werd er door de betrokkene een afstand van geding gevraagd. Voor een anonieme melding uit 2023, heeft het vooronderzoek veel tijd gevegd en werd het dossier pas onontvankelijk verklaard in 2024, dit onderzoek is nu in de eindfase.

In 2024 ontving de CWI acht nieuwe meldingen van vermeende inbreuken op de wetenschappelijke integriteit, waarvan 1 uit GUGC. Dit onderzoek werd in samenwerking met de VUB gevoerd en kon binnen de 5 maanden afgerond worden. Voor 5 meldingen werd geen onderzoek opgestart. Twee meldingen waren niet ontvankelijk voor onderzoek bij de CWI (Vlaamse ombudsdienst / doctoraatsstudent), voor één melding (via VIB) heeft de betrokkene de inbreuk (ervalsing) toegegeven en zelf ontslag genomen, één melding ging om miscommunicatie en kon via bemiddeling opgelost worden. Een reeks van anonieme meldingen handelde over samenwerking van UGent medewerkers met vermeende paper mills. De UGent medewerkers werden hiervan op de hoogte gesteld en konden aantonen dat de geviseerde publicaties op een correcte manier tot stand gekomen zijn. De coauteurs, verdachte paper mill-personen, werden terecht als coauteur opgenomen op hun publicaties. Er werd hen gevraagd om extra alert te blijven, en zeer kritisch te zijn bij het aangaan van nieuwe

samenwerkingen. Het jaar werd afgesloten met nog 3 lopende onderzoeken, allen in de eindfase (fase: opmaak vaststellingsrapport).

ANALYSE MELDINGEN

De CWI heeft in 2024 minder ontvankelijke meldingen van vermeende inbreuken op de wetenschappelijk integriteit ontvangen. Conflicten tussen (co-)promotoren en master- en PhD-studenten rond auteurschap komen nog steeds voor. Maar daarnaast waren er meer meldingen mbt het correct naleven van de wettelijke vereisten (contracten / ethische normen) en de deontologische code van UGent. Het niet-opnemen als (co-)auteur van onderzoekers die niet langer aan de UGent werken is een bijzonder punt van klachten. Het toenemende aantal paper mills in al zijn vormen en de mogelijkheid om (ongewild) betrokken te worden in een netwerk en de daaraan verbonden gevaren zijn niet goed gekend bij de UGent onderzoekers.

INFORMATIEVRAGEN

In 2024 werden er 19 informatievragen geregistreerd, waarbij UGent-onderzoekers een beroep deden op de expertise van de beleidsmedewerker wetenschappelijke integriteit of het CWI-secretariaat.

De informatievragen behelsden verschillende topics: een waardeoordeel over bepaalde gedragingen of situaties, vragen naar concreet advies over de te volgen stappen in het vermijden van of het toewerken naar een melding. Eén informatievraag betrof eigenlijk een melding, met de vraag om het onderzoek pas op te starten na de PhD verdediging. Dit uit vrees dat de geplande afwerking en verdediging van de PhD in het gedrang zou komen door represailles van de betrokkene.

Veruit de meeste vragen hadden betrekking op het auteurschap/ plagiaat (11) al dan niet in combinatie met andere issues; zoals misbruik van gezaghebbende functie/ toxisch leiderschap (3), het respecteren van mensenrechten (1), gebruik van affiliaties (1) en AI (3) en één mbt valstrik met bedreigingen van een predatory journal.

AANBEVELINGEN

De CWI vraagt dat UGent de aandacht voor het naleven van het beleid rond auteurschap verder bevordert, in het bijzonder (1) de erkenning van bijdrages geleverd door (voormalige) (doctoraats)studenten, (2) het bij voorkeur vooraf consensueel vastleggen van auteurssamenstelling- en volgorde, en (3) het vooraf expliciteren van de regels voor het naderhand wijzigen van de afspraken (b.v. bij niet-naleven, intentioneel of door nalatigheid, van de afspraken wat betreft de bijdrage tot de publicaties).

Bijkomend raadt de CWI aan om de jonge onderzoekers te begeleiden en ondersteunen bij het voeren van kwalitatief hoogstaand onderzoek met naleving van alle wettelijke vereisten en UGent-richtlijnen. Het is ook nodig om de onderzoeksgemeenschap te sensibiliseren voor de gevaren van paper mill-netwerken. Tussen enerzijds de "klassieke" kwaliteitsloze paper mills die munt slaan uit de nood aan snelle publicatie en anderzijds de bona fide tijdschriften met gedegen scheiding van redactie en auteurs zijn allerlei tussenvormen ontstaan waarvan het problematisch karakter minder opvallend is, maar die aanleiding geven tot signaleringen (en verdachtmakingen) van individuele onderzoekers en van instellingen aan de globale academische community. Bij het aangaan van samenwerkingen moet men zich bewust zijn van de gevaren van abnormaal hoge citatiefrequenties, op straffe van door samenwerking met "gecontamineerde" onderzoekers zelf gecontamineerd te worden.